

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาและวิเคราะห์ประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่กล่าวมาทั้งหมด จึงขอสรุปเกี่ยวกับเนื้อหาพร้อมแสดงถึงข้อเสนอแนะ ซึ่งมีดังต่อไปนี้

บทสรุป

ปัจจุบันจากอัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ได้ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคมไทยมีความอ่อนแอลงอย่างมาก และก่อให้เกิดปัญหาสำคัญมากมายหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ปัญหาทางด้านสุขภาพของผู้บริโภค หรือผู้ใกล้ชิดเอง จึงทำให้เกิดคำถามว่า ขณะนี้ ประเทศไทยได้ปล่อยให้ประชาชนในประเทศบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากเกินไปหรือไม่ เพราะปัญหาดังกล่าวถือเป็นปัญหาสำคัญระดับประเทศและเกิดผลกระทบต่อคนกลุ่มใหญ่ โดยผู้ได้จากการที่ประเทศส่วนใหญ่ได้กำหนดปัญหาที่เกิดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นปัญหาระดับชาติที่ต้องเร่งให้มีการแก้ไขโดยเร็วที่สุด

จากอัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรในประเทศไทย ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วนี้เอง โดยเฉพาะในกลุ่มสตรีและเยาวชนทุกช่วงอายุ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะหันมาบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้น ช่วงอายุที่ดื่มก็เริ่มลดลงเช่นกัน จึงสะท้อนให้เห็นว่า ประเทศไทยควรมีนโยบายเพื่อจะให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภค และสามารถลดอัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ทั้งจากนโยบายทางเศรษฐกิจ นโยบายทางสังคม หรือแม้แต่การให้ส่งเสริมในนโยบายด้านวัฒนธรรมที่ดึงไม่ให้มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การณรงค์จากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การออกกฎหมายเพื่อใช้ในการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการออกมาตรการในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคที่มีความชัดเจน เพราะหากสามารถลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือลดผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลงได้ย่อมต้องก่อให้เกิดผลดีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชากรในสังคมไทยในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนที่ต่อไปจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

ทั้งนี้ ในการเฝ้าระวังและบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย ในการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น จะต้องมีทั้งการบังคับใช้อย่างระมัดระวังและให้ความคุ้มครองหรือควบคุมอย่าง

เหมาะสมเพียงพอ เพราะหากพิจารณาถึงการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์แล้ว จะพบว่ามีกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิต ผู้จำหน่าย หรือแม้แต่ผู้บริโภคเอง หากไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม ย่อมก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมาหลายประการ

ซึ่งการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของประเทศไทย โดยทั่วไปได้กำหนดเป็นหลักเกณฑ์เอาไว้หลายด้าน ซึ่งได้แก่ หลักเกณฑ์ด้านบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ โดยจะประกอบไปด้วย กลุ่มผู้ผลิตและผู้ที่นำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์เข้ามาภายในราชอาณาจักร กลุ่มผู้ใช้และผู้ขนเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ และกลุ่มผู้ขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ตลอดจนหลักเกณฑ์ด้านหน่วยงานที่รับผิดชอบกำกับดูแลการควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ อันประกอบไปด้วยคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์อย่างเต็มที่ และหลักเกณฑ์ด้านการออกใบอนุญาตขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์หรือการนำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ออกแสดงเพื่อขาย

ซึ่งจากการที่ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ปัญหาต่างๆ แล้ว ก็พบปัญหาเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์หลายประการ ดังนี้

ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเขตพื้นที่การจำหน่ายและการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ เนื่องจากตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ได้กำหนดไว้เกี่ยวกับการห้ามจำหน่ายและห้ามดื่มเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ภายในสถานที่ราชการ และบริเวณที่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสถานที่ราชการ แต่กลับได้พบปัญหาว่าภายในงานเทศกาลประจำปีหรืองานแสดงสินค้าประจำแต่ละจังหวัด ที่จัดขึ้นภายในบริเวณหรือสถานที่ราชการดังกล่าว มีการอนุญาตให้ผู้ประกอบการจำหน่ายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ได้อย่างถูกต้อง โดยผู้ประกอบการมีใบอนุญาตในการจำหน่ายชั่วคราวอย่างถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493

ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้เอง เมื่อเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตรวจสอบก็ได้พบว่า เกิดจากการมีกฎหมายสองฉบับซึ่งต่างก็มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความคุ้มครองและควบคุมแก่ผู้บริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ โดยกฎหมายดังกล่าวออกมาในระยะเวลาที่แตกต่างกัน แต่กลับมีความไม่สอดคล้องกันในเรื่องของการออกใบอนุญาต ตลอดจนไม่มีการประสานความร่วมมือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานทั้งสองแห่ง ที่มีหน้าที่ในการดำเนินการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภค หรือผู้ที่ได้รับได้รับผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ดังนั้น การกำหนดเขตพื้นที่การจำหน่ายและดื่มเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์จึงควรจะต้องมีความชัดเจน การบังคับใช้กฎหมายแต่ละฉบับจะต้องมีความสอดคล้องกัน ไม่ขัดแย้งกันเอง

ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดอายุขั้นต่ำของผู้บริโภค ในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยมุ่งเน้นไปที่ผู้ประกอบการ กล่าวได้ว่า กฎหมายที่เกี่ยวกับการกำหนดอายุขั้นต่ำของผู้บริโภคนั้นมีอยู่หลายฉบับ และกำหนดอายุไว้แตกต่างกันไป ซึ่งในการบัญญัติกฎหมายในเรื่องเดียวกันควร จะมีความชัดเจนและสอดคล้องกันไป ไม่ใช่กำหนดอายุไว้หลายกลุ่ม หลายช่วงอายุ อันจะมีผลทำให้ผู้ที่บังคับใช้มันได้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่ถูกบังคับใช้มันได้แก่ผู้ประกอบการจำหน่าย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต้องตีความอีก อาจทำให้เกิดความเข้าใจในข้อกฎหมายที่คลาดเคลื่อนกัน เนื่องจากการกำหนดอายุที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่ผู้บริโภคนั้น สามารถช่วยลด อัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ส่วนหนึ่งจริง หากปล่อยให้ผู้บริโภคสามารถหาซื้อ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างเสรี อัตราการบริโภคยิ่งเติบโตเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งการกำหนดอายุไว้อย่าง ชัดเจนเป็นไปในทิศทางเดียวกันจะทำให้เกิดผลดีในการบังคับใช้กฎหมายของผู้เกี่ยวข้อง และจดจำ ได้ง่ายแก่ทุกฝ่าย

ปัญหาเกี่ยวกับวันและเวลาในการกำหนดให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การที่ ประชาชนนิยมบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กันมาก อัตราการบริโภคมีสูง จึงทำให้มีการออก กฎหมายออกมาควบคุมหลายฉบับ ซึ่งกล่าวได้ว่ากฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับวันและเวลาในการ จำหน่ายนั้นเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีการออกมาบังคับใช้กันมาก บางฉบับได้บังคับใช้มาหลายสิบปี ซึ่งทำ ให้ประชาชนทั่วไป ผู้ประกอบธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือแม้แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ ในการตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมาย ยังไม่ทราบว่ามีกฎหมายฉบับดังกล่าวบังคับใช้อยู่ ซึ่งต่อมา เมื่อมีกฎหมายฉบับใหม่ที่จะออกมากำหนดเกี่ยวกับวันและเวลาในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงทำให้ไม่มีความสอดคล้องกันด้วยความไม่รู้ว่ามีกฎหมายฉบับเก่าบังคับใช้อยู่ หรือบางครั้งมี ความขัดแย้งในตัวเนื้อหาของกฎหมายกันเอง ดังนั้นการให้ความสำคัญกับวันและเวลาในการ จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกฎหมายแต่ละฉบับ โดยกำหนดให้มีความสอดคล้องกัน จึงเป็น สิ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะความเข้าใจในกฎหมายที่ชัดเจนของประชาชน ย่อมมีส่วนที่จะ ก่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายได้เพิ่มขึ้นนั่นเอง

ปัญหาการกำหนดให้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์จัดเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย จะเห็นได้ว่าการ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์จัดเป็นสินค้าชนิดหนึ่ง ที่เมื่อมีการบริโภคมากย่อมทำให้ผู้บริโภคเกิด ความมึนเมา บางครั้งครองสติไม่ได้ และอาจก่อให้เกิดความเสียหายที่ตามมาหลายประการ ซึ่ง ผลกระทบที่เห็นเด่นชัดและรวดเร็วที่สุดก็คือ ผลกระทบจากการเมาแล้วขับจี้รถ และเกิดอุบัติเหตุ จนทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตร่างกายและทรัพย์สินของผู้อื่นได้ในทันที ดังเห็นได้จากสถิติ ตัวเลขการเสียชีวิตและบาดเจ็บในช่วงวันหยุดยาวเทศกาลต่างๆ ดังนั้น การที่จะกำหนดให้ผู้ที่ได้รับ

ผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว ได้รับการชดเชยอย่างเพียงพอต่อความสูญเสียต่อสิ่งที่เกิดขึ้นต่อตนเอง โดยเฉพาะต่อสภาพจิตใจย่อมเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งการฟ้องร้องคดีเพื่อเรียกค่าเสียหายตามคดีแพ่งในปัจจุบันนั้น การกำหนดค่าเสียหายทั่วไป เช่น ค่าเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินนั้น ยังไม่เพียงพอที่จะชดเชยความเสียหายต่อสภาพจิตใจได้อย่างแท้จริง ดังนั้น การกำหนดให้เครื่องคัมแอลกอซอลจัดเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภยัน จะมีผลดีตามมาคือทำให้มีการฟ้องร้องคดีเป็นแบบคดีผู้บริโภค ซึ่งการฟ้องคดีแบบนี้จะทำให้มีการกำหนดค่าเสียหาย เกี่ยวกับการเยียวยาความเสียหายทางจิตใจไว้ด้วย ซึ่งในการเยียวยาความเสียหายในส่วนนี้ถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

ปัญหาเกี่ยวกับบทกำหนดโทษและค่าปรับ การที่จะทำให้ประชาชนหรือผู้ประกอบการให้ความสำคัญและเคารพต่อกฎหมายนั้น นอกจากกฎหมายจะต้องมีความชัดเจนแล้ว การกำหนดบทลงโทษที่มีมากขึ้นและประสิทธิภาพย่อมเป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดว่า กฎหมายฉบับนั้นจะบังคับใช้ได้มากหรือน้อยเพียงใด ประชาชนให้ความยำเกรงต่อกฎหมายหรือไม่ ซึ่งในการให้ความสำคัญคุ้มครองหรือควบคุมแก่ผู้ที่บริโภคหรือผู้ที่ประกอบธุรกิจเครื่องคัมแอลกอซอลนั้น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนและมีผู้เกี่ยวข้องจำนวนมาก ซึ่งแน่นอนว่ากฎหมายเมื่อออกมาบังคับใช้ย่อมต้องมีผู้ปฏิบัติตาม แต่ในกลุ่มคนหมู่มากนั้น ย่อมต้องมีทั้งกลุ่มพวกที่เสียผลประโยชน์หรือไม่เห็นด้วยกับกฎหมาย จนทำให้มีการดำเนินการฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่งการจะทำให้การกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องคัมแอลกอซอลของประชาชนทั่วไปและผู้ประกอบการหมดไปนั้น จึงขึ้นอยู่กับบทกำหนดโทษที่ชัดเจน เข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะบังคับใช้กับกลุ่มคนทุกกลุ่มทุกประเภทได้อย่างทัดเทียมกัน

ปัญหาจากการขาดการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทในการดำเนินงาน เนื่องจากเจ้าหน้าที่แต่ละหน่วยงานต่างก็มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานที่แตกต่างกันออกไป แต่ก็มีเป้าหมายในการควบคุมอัตราการบริโภคเครื่องคัมแอลกอซอลเหมือนกัน ดังนั้น การที่ต่างฝ่ายต่างทำงานย่อมเกิดปัญหาขึ้น ในกรณีนี้ก็คือการที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายหนึ่งที่มีหน้าที่ในการออกใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องคัมแอลกอซอลได้ออกใบอนุญาตให้จำหน่ายได้ โดยไม่ได้ตรวจสอบว่ามีกฎหมายฉบับอื่นที่เกี่ยวข้องด้วยหรือไม่ จึงทำให้มีการออกใบอนุญาตออกไป และเกิดปัญหาตามมาเมื่อมีเจ้าหน้าที่อีกหน่วยงานหนึ่งเข้ามาตรวจสอบ กลับไม่สามารถดำเนินการตักเตือน ชี้แจงข้อกฎหมายได้ เนื่องจากทางผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องคัมแอลกอซอลถือว่าตนเองมีใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องคัมแอลกอซอลอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ในเรื่องของการฟ้องคดีผู้บริโภคนั้น เนื่องจากการฟ้องคดีผู้บริโภคนั้นต้องปรากฏว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคส่วนรวม ซึ่งต้องมีการตีความถึงความหมาย แต่ผู้ตีความมิใช่ผู้ร่างกฎหมาย จึงก่อให้เกิดความเข้าใจถึงประเด็นปัญหาต่างกัน รวมถึง

เจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติฯ ไม่เข้าใจถึงปัญหาเฉพาะในการประกอบธุรกิจเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์ ไม่มีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวโดยตรง จึงทำให้การฟ้องคดีเกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์จึงแทบไม่ปรากฏให้เห็น

ทั้งนี้ จึงสามารถสรุปได้ว่ามาตรการทางกฎหมายที่ใช้ในการคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์ของประเทศไทยนั้น ได้มุ่งเน้นไปที่ประเด็นและการให้ความสำคัญไปที่การควบคุมการโฆษณา การควบคุมด้านการประชาสัมพันธ์เครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์ การกำหนดเขตพื้นที่และเขตการจำหน่ายและการบริโภคเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์ การกำหนดอายุขั้นต่ำในการบริโภคเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์ การกำหนดวันและช่วงเวลาในการจำหน่ายและการบริโภคเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์ เครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์กับสินค้าที่ไม่ปลอดภัย การคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์โดยการฟ้องร้องเป็นคดีผู้บริโภค การให้ความสำคัญคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์ในด้านสัญญา ตลอดจนบทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำการฝ่าฝืนต่อกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์

โดยทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัญหาของมาตรการทางกฎหมาย เกี่ยวกับพื้นที่และเขตการจำหน่ายและการบริโภคเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์ อายุขั้นต่ำในการบริโภคเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์ วัน/เวลาการจำหน่ายและการบริโภคเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์ ปัญหาจากการที่เครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์ไม่ถูกจัดอยู่ในสินค้าที่ไม่ปลอดภัย บทกำหนดโทษและค่าปรับ ปัญหาจากการขาดการประสานความร่วมมือในภาครัฐและภาคเอกชน เกี่ยวกับพื้นที่/เขตการจำหน่ายและการบริโภคเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์

ดังนั้นในการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์นั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมที่มีความชัดเจน ถูกต้องและเหมาะสมและครบถ้วนภายใต้สภาวะเศรษฐกิจ สถานการณ์ และเหมาะสมต่อสภาพสังคมในปัจจุบัน ตลอดจนมีความเหมาะสมที่จะใช้ต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

จากสภาพปัญหาและข้อบกพร่องที่พบในมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์ที่พบในปัจจุบัน จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาหาแนวทางการแก้ไขมาตรการทางกฎหมาย ตลอดจนแนวทางที่ใช้ในการคุ้มครองผู้บริโภคเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นดังนี้

1. ปัญหาการกำหนดเขตพื้นที่การจำหน่ายและการบริโภคเครื่องดื่มน้ำ แอลกอฮอล์

สำหรับการกำหนดเขตพื้นที่การจำหน่ายและการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น กฎหมายที่บังคับใช้อยู่ไม่ควรที่จะมีเนื้อหาขัดแย้งกัน เมื่อพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 กำหนดเกี่ยวกับการห้ามจำหน่ายและดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในสถานที่ราชการ และพื้นที่อื่นซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของสถานที่ราชการแล้ว หน่วยงานที่มีบทบาทในการออกใบอนุญาตให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก็ไม่ควรที่จะออกใบอนุญาตแบบชั่วคราวให้แก่ผู้ประกอบการ การออกใบอนุญาตให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะต้องพิจารณาถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องทุกฉบับที่บังคับใช้ เกี่ยวกับสถานที่ทุกแห่งที่ห้ามจำหน่ายและห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้น การพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ในการออกใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของหน่วยงานสรรพสามิต นอกจากจะพิจารณาว่าต้องไม่จำหน่ายในวัด โรงเรียน สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง และบริเวณต่อเนื่องติดกับสถานที่ดังกล่าว ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 แล้ว ยังจะต้องบัญญัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับการห้ามจำหน่ายหรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในสถานที่ราชการ และสถานที่อื่นๆ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ด้วย เพื่อที่จะไม่พบปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายอีก

2. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดอายุขั้นต่ำของผู้บริโภคในการหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดอายุขั้นต่ำของผู้บริโภคในการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น ปัจจุบันพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ได้กำหนดไว้ว่าห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์ ในขณะที่พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ได้กำหนดไว้ว่าห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ จึงควรที่จะแก้ไขพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 โดยกำหนดว่าห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 เพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการชี้แจง แนะนำข้อกฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่ และง่ายต่อการจดจำของประชาชนทุกคน และผู้ประกอบการที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

นอกจากนั้นนอกจากจะแก้ไขเกี่ยวกับอายุขั้นต่ำในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 จากอายุ 20 ปีบริบูรณ์ เป็น 18 ปีบริบูรณ์ แล้ว ยังสมควรที่จะมีการแก้ไขบทกำหนดโทษให้เหมือนกันโดยกำหนด ให้เป็นจำคุกไม่เกิน 3 ปี และปรับไม่เกิน 30,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เพื่อที่ว่าหากมีการดำเนินคดีแก่ผู้ที่กระทำความผิด จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่บุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์ ก็จะไม่เกิดปัญหาว่าควรใช้กฎหมายฉบับใดนำมาปรับบทลงโทษ

3. ปัญหาเกี่ยวกับวันและเวลาในการกำหนดให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

จากการที่อัตราการใช้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เพิ่มสูงขึ้นมาก ประกอบกับผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องเอง หากปล่อยให้มีการจำหน่ายหรือการค้าได้อย่าง

เสรีย่อมไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพของประชาชน ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดช่วงเวลาให้จำหน่าย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายที่บังคับใช้ยังมีอยู่หลายฉบับ ทั้ง กฎกระทรวงฉบับที่ 36 (พ.ศ. 2504) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 ที่กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตขาย สุราประเภทที่ 3 หรือประเภทที่ 4 ขายสุราได้เฉพาะภายในเวลาตั้งแต่ 11.00 นาฬิกา ถึง 14.00 นาฬิกา และ ตั้งแต่ 17.00 นาฬิกา ถึง 02.00 นาฬิกา ของวันถัดไป

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 253 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2515 ที่ห้ามมิให้ผู้ได้รับ อนุญาตขายสุราประเภทที่ 3 ถึงประเภทที่ 6 ออกตามความในกฎหมายว่าด้วยสุรา หรือบุคคลใดซึ่ง กระทำการเพื่อประโยชน์ของผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราดังกล่าว จำหน่ายสุราทุกชนิดในเวลาอื่น นอกจากตั้งแต่ 11.00 นาฬิกา - 14.00 นาฬิกา และตั้งแต่ 17.00 นาฬิกา - 24.00 นาฬิกา

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการกำหนดวันห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2552 ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วัน เข้าพรรษา วันหยุดเทศกาลปีใหม่ และวันหยุดเทศกาลสงกรานต์ ยกเว้นการขายในโรงแรมตาม กฎหมายว่าด้วยโรงแรมและขายแก่บุคคลซึ่งมิใช่สัญชาติไทย

ผู้ศึกษาจึงเห็นควรยกเลิกทั้งกฎกระทรวงฉบับที่ 36 (พ.ศ. 2504) ยกเลิกประกาศของคณะ ปฏิวัติ ฉบับที่ 253 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2515 ดังกล่าวข้างต้น และให้บัญญัติกฎหมายเพิ่มเติมไว้ใน พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพียงฉบับเดียวโดยกฎหมายที่นำเสนอขึ้นใหม่ให้เพิ่มเติม เกี่ยวกับช่วงเวลาที่ยกเว้นการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้คือ 11.00 นาฬิกา - 14.00 นาฬิกา และ ตั้งแต่ 17.00 นาฬิกา - 24.00 นาฬิกา

สำหรับการกำหนดวันห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการกำหนดวันห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2552 ออกตามความในพระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ที่ห้ามมิให้ผู้ใดทำการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัน มาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา และวันเข้าพรรษา ยกเว้นการขายในโรงแรมตามกฎหมาย ว่าด้วยโรงแรม ผู้ศึกษาเห็นว่าควรแก้ไขเพิ่มเติมว่า ห้ามขายช่วงวันหยุดเทศกาลปีใหม่ และเทศกาล สงกรานต์ ด้วยโดยบัญญัติในลักษณะดังนี้

“ห้ามมิให้ผู้ใดทำการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วัน อาสาฬหบูชา และวันเข้าพรรษา วันหยุดเทศกาลปีใหม่ และวันหยุดเทศกาลสงกรานต์ ยกเว้นการ ขายในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม และขายให้แก่บุคคลซึ่งมิใช่สัญชาติไทย” ไว้ใน พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 เพียงฉบับเดียว

4. ปัญหาการกำหนดให้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์จัดเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

จากการที่มีประชากรบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงขึ้นทุกปี และผลกระทบที่ตามมาจากการบริโภคนั้นก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ตลอดจนสุขภาพของผู้ดื่มและเกิดผลกระทบใหญ่ที่ตามมาคือการเกิดอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับขีรถ ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน นอกจากนี้ตัวผู้บริโภคเองแล้ว ยังเกิดผลกระทบต่อบุคคลอื่นอีกด้วย ซึ่งความเสียหายที่เกิดขึ้นยังรวมถึงความเสียหายต่อจิตใจ ซึ่งในการชดเชยค่าเสียหายตามคดีแพ่งในปัจจุบันนั้นมิได้กำหนดถึงการเยียวยาความเสียหายทางจิตใจไว้ ดังนั้น หากกำหนดให้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์จัดเป็นสินค้าที่ไม่ปลอดภัย ไว้ในพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ผลดีที่ตามมาคือการเรียกร้องค่าเสียหาย ศาลสามารถที่จะกำหนดค่าเสียหายต่อจิตใจให้แก่ผู้เสียหาย ได้ด้วย อีกทั้งภาระในการพิสูจน์ความผิดก็จะไม่ใช่ของผู้ที่ได้รับความเสียหายเอง ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเสนอว่า ให้กำหนดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จัดเป็นสินค้าไม่ปลอดภัย ไว้ในพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 ไว้อีกประเภทหนึ่ง

5. ปัญหาเกี่ยวกับบทกำหนดโทษและค่าปรับ

จากการที่มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมาก ประกอบกับมีผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น ทำให้มีผู้ปฏิบัติตามกฎหมายและผู้ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ดังนั้น การที่จะทำให้ประชาชนให้ความเคารพต่อกฎหมายนั้น บทกำหนดโทษจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของกฎหมายฉบับนั้น แต่หากกฎหมายมีบทลงโทษที่ไม่รุนแรง ประชาชนย่อมไม่เคารพกฎหมาย

ซึ่งในกฎกระทรวงฉบับที่ 36 (พ.ศ.2504) ออกตามความในพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 ที่กำหนดให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทที่ 3 หรือประเภทที่ 4 จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้เฉพาะภายในเวลาตั้งแต่เวลา 11.00 นาฬิกา ถึงเวลา 14.00 นาฬิกา และ ตั้งแต่เวลา 17.00 นาฬิกา ถึงเวลา 02.00 นาฬิกา ของวันถัดไป หากมีการดำเนินการฝ่าฝืนผู้กระทำความผิดมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท ผู้ศึกษาเห็นว่าเป็นอัตราโทษที่ไม่รุนแรงเมื่อเทียบกับสภาพเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงเสนอให้ยกเลิกกฎหมายฉบับดังกล่าว โดยกำหนดช่วงเวลาจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ภายในเวลาตั้งแต่เวลา 11.00 นาฬิกา ถึงเวลา 14.00 นาฬิกา และ ตั้งแต่เวลา 17.00 นาฬิกา ถึงเวลา 24.00 นาฬิกา ไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ตามที่ได้เสนอแนะไว้ก่อนหน้านี้แล้ว และกำหนดอัตราโทษสำหรับผู้ดำเนินการฝ่าฝืนเป็นจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

6. ปัญหาเกี่ยวกับการขาดประสานความร่วมมือของเจ้าหน้าที่จากภาครัฐ

จากการที่ผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมาก ต่อภาพรวมของประเทศและต่อสุขภาพของประชากรในประเทศนี้เอง ทำให้รัฐเห็นความสำคัญและพยายามหาทางแก้ปัญหาในทุกวิถีทางที่จะหาทางรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว ซึ่งดูได้จากมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายภาคส่วน ที่มีบทบาทในการให้ความคุ้มครองหรือควบคุมต่อผู้ที่บริโภค หรือได้รับผลกระทบจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการออกใบอนุญาต จัดเก็บภาษี ฝังระวาง ตรวจสอบตรวจเตือน อย่างไรก็ตามปัญหาที่พบบ่อยก็คือ แต่ละหน่วยงานก็ต่างปฏิบัติงานตามที่นโยบายกำหนด โดยไม่ได้มีการประสานความร่วมมือกันกับ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่น เรียกว่าต่างฝ่ายต่างก็ปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเอง ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆเหล่านี้เอง เมื่อออกปฏิบัติงานก็จะพบปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นเสมอ นั่นก็คือ การปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องกัน

ดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว ซึ่งปัญหาที่พบบ่อยก็คือในเรื่องของการออกใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีการออกใบอนุญาตให้จำหน่ายได้ ทั้งที่กฎหมายฉบับคือ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ห้ามมิให้จำหน่ายในบริเวณของสถานที่ราชการ ดังนั้น เมื่อเกิดปัญหาขึ้น และพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการตรวจสอบ ตรวจเตือนเพื่อฝังระวางนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่กลับพบว่า ผู้ประกอบธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีใบอนุญาตจำหน่ายอย่างถูกต้อง

ด้วยเหตุผลนี้เอง ผู้ศึกษาจึงขอเสนอให้หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการออกใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนในการดำเนินงานฝังระวาง ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น ควรจะมีการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกันอยู่เป็นประจำ สม่่าเสมอ มีการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นระยะๆ และได้นำปัญหาที่พบจากการปฏิบัติงานจริงเข้าปรึกษาหารือกัน และให้ความร่วมมือ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างจริงจัง ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นจริงและจะต้องมีการหารือ เพื่อดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วนในขณะนี้ ก็คือ ในเรื่องของการออกใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น ควรผลักดันให้มีการพิจารณาถึงกฎหมายที่เกี่ยวกับการออกใบอนุญาต ว่าต้องมีการแก้ไขใหม่ หรือหากไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ ก็จะต้องมีการแจ้งถึงหลักเกณฑ์ในการออกใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ ว่าจะต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์หรือข้อบังคับของกฎหมายฉบับอื่นๆ โดยพิจารณาควบคู่กันไปเสมอ และต้องใช้หลักเกณฑ์เดียวกันทั่วประเทศ มีความเสมอภาคกัน ไม่ใช่ทำให้ความร่วมมือเฉพาะบางพื้นที่ที่มีการร้องเรียนเท่านั้น ซึ่งหากว่าหน่วยงานภาครัฐสามารถประสานความร่วมมือกันปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันได้และไม่ขัดแย้งกันแล้ว แน่ใจว่าทำให้การให้ความคุ้มครอง

หรือควบคุมแก่ผู้บริโภครีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ย่อมประสบความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้นในระดับหนึ่ง เพราะภาครัฐเห็นความสำคัญนั่นเอง

SPU CHONBURI